

CONFESSIO

AVGVSTINIANA
IN LIBROS QVATVOR
DISTRIBVTA, ET CERTIS CAPITVLI-

BVS LOCORVM THEOLOGICORVM QVI
sunt hodie scitu dignissimi, comprehensa: ex omni-
bus B. Aurelij Augustini libris in vnum opus bo-
na fide ac studio singulari redacta, per D.
Hieronymū Torrensem, Societatis Iesu
Theologum, & Academix Dilin-
ganæ Professore[m].

*Habes hic Christiane Lector eius fidei, doctrine ac reli-
gionis confessionem, quam Catholici supra mille &
ducentos annos, id est, inde ab ætate D. Augustini
ubique gentium sequuntur, vnum idemque cum
Augustino sentientes & profitentes.*

Index triplex est, primus capitum & propositionum: alter re-
rum & sententiarum illustrium: tertius sacrarum Scriptura-
rum, quibus ad Catholice doctrine confirmationem,
presertim aduersus nostri temporis hereses, in his
libris Augustinus vtitur.

PARISIIS,

Apud Nicolaum Chesneau, via Iacobæa, sub scuto
Frobeniano & Quercu viridi.

1570.

CONFESSIO
ENCOMIUM
PRÆSTANTISSIMI EC-
CLESIAE DOCTORIS D. AVRELII

Augustini à B. Prospero Aquitanico contra sui
temporis Hæreticos, ante mille annos
decanatum.

Libro xvi d. xxi. s. v.

Augustinus erat, quem Christi gratia, cornu
Vberiore rigans, nostro lumen dedit, auro,
Accensum vero de lumine: nam, cibus illi,
Et vita, & requies, Deus est: omnisque voluptas
Vnus amor Christi est, vnus Christi est honor illi:
Et datus nulla sibi tribuit bona, fit Deus illi
Omnia: & in sancto regnat sapientia templo.
Istius ergo inter cunctos, qui de grege sancto
Insanas populere feras, industria maior:
Maius opus, totum præstantius imbuit orbem.
Nam quocumque gradum conuertit callidus hostis,
Quaque per ambages anceps iter egit opertas,
Huius ab occurso est præuentus, mille viarum
Insidiis aditum non repperientibus vllum.
Cumque foris rabies audiorum exciussa luporum
Frenderet, inq; omnes mendacia verteret artes,
Ne mentes vllarum ouium corrumpere possit,
Neu dubia obliquis turbaret corda querelis,
Istius ore viri fecit Deus: istius ore
Flumina librorum mandum efflaxere per omnem,
Quæ mites humalesque bibunt, campisque animorum
Certant vitalis doctrina immittere riuos.

REVERENDISSIMO IN
CHRISTO PATRI, ET ILLU-
strissimo Principi, Domino Othoni
Truchses de Vvaldburg, S. R. E.
Episcopo Cardinali Albanensi &
Augustano, Præposito ac Domino
Elvvangensi, Germaniæ Protectori,
Hieronymus Torrēsis Societatis Iesu
Theologus, gratiam & pacem à Deo
Opt. Max. precatur.

CVM multos post Apostolorum
tempora tum Græca, tum Latina
Ecclesia clarissimos viros habue-
rit, amplissime Cardinalis, qui
pro temporum ratione religionem
nostrā & conseruauerint vigilā-
ter & strenue defenderint: nemo tamen eorum (ut ar-
bitror) maioribus, quàm Aurelius Augustinus na-
tura Dei que donis instructus, ad res Ecclesie inuan-
das plus studij diligentiaq; contulit. Fuit enim in eo,
quod vix paucis contingit, acutissimum ingenium, acer-
rimum iudicium, fidelis admodum memoria, veritatis
inueniendæ ardens studium, sedulitas nullis parcens
laboribus, singularis quadam mansuetudo, lenitas,
modestia: denique quicquid præclari natura homini-
bus ingenerare solet, hoc ferè totum in eo ipso inuenire
possumus, & admirari debemus. Qui postquā ratione
vti cœpisset, hos ingenuos nature igniculos (ut sic dicā)

RATIO SECVNDÆ EDI-
TIONIS AD EVNDEM
Lectorem.

SUPERIORI anno cum essemus
Dilingæ, exijt à nobis Augustiniana,
quam successivis horis raptim collectam
nō dubitabamus theologia studiosis gra-
tam pariter atque utilem futurā: Eam
non post multos menses distractis exem-
plaribus, admoniti à viris doctis & pijs,
cum iam plusculum otij ad eam rem ve-
li fuisset, denuò sumpsimus in manus. Pronuntiata quæ
erant, aliquanto, ni fallor, commodiori ordine distinximus, &
pleræque alia insuper addidimus nova: in iis si quis erat locus,
ad controversias pertinens, obscurior in Augustino, scholio,
prout res postulare videbatur, interdum breviori, interdum ve-
rò prolixiori illustravimus. Integra quoque capita adiecimus
ad singulos libros, de officio Magistratus adversus hæreticos, de
fide & operibus, de baptismo parvulorum, de Antichristo ex-
tremi que mundi temporibus. Præterea ex his quæ prius edita
fuerant, multa quoq; attentius consideravimus, contraximus,
confirmavimus, declaravimus. Accessit index scripturarum:
vtilis imprimis adversus eos qui scripturarum, ut sibi videtur,
auctoritate subnixi, Augustini doctrinam tanquam huma-
nam audent ex alto contemnere: non intelligentes ex omni anti-
quitate esse neminem, qui scripturis magis instructus atque or-
natus incedat quàm Augustinus. Quid quod pronuntiatorum
verba, maxime quæ in secundo & tertio libro erant, ubi Au-
gustini sententiæ id patiebantur, multorum consilio & au-
toritate adducti, transformavimus in verba Concilij Tridē-
tini: non quòd ea quæ prius fuerant à sensu & consensu Catho-
licæ Ecclesiæ essent aliena, sed ut maior presentis Ecclesiæ Ca-
tholicæ, quæ per os œcumenici Concilij loquitur, conformitas
cum antiquitate apparet, lucidiusque adversariorum, qui in
controversia quæ est de iustificatione, Augustinum sibi fau-
re iactitant, impudētia inclaresceret. Nota sunt Philippi Me- In declama-
lanchthonis verba. In hac Schola Vvitenbergensi præcipuè gra- tione de S.
tam Augustini mentionem esse decet, in qua Augustinus quasi Augustino.

CONFESSIO AVGVSTINIANÆ LIBER PRIMVS, TREDECIM CA- PITA COMPLECTENS.

CAPVT I. DE DEO.

*1. Deum esse, ne Paganis quidem
fuisse incognitum.*

VOD Deus dicitur, vniuersæ
creaturæ & omnibus gētibus, an-
tequam in Christum crederent,
non omni modo esse potuit hoc
nomen ignotum. Hæc est enim
vis veræ diuinitatis, vt creaturæ
rationali, iam ratione vtenti, non
omnino ac penitus possit abscē-
di. Exceptis enim paucis, in quibus natura nimium
deprauata est, vniuersum genus humanum Deum mū-
di huius fatetur auctorem. In hoc ergo quod fecit
hunc mundum, cœlo, terræque conspicuum, & ante-
quam imbuerentur in fide Christi, notus omnibus gē-
tibus Deus. In hoc autem quod non est in iniuriis
suis, & cum Diis falsis colendus, notus * in Iudæa
Deus. In hoc verò quod Pater est huius Christi, per
quem tollit peccata mundi, * hoc nomen eius prius
occultum omnibus, nunc manifestauit eis, quos * de-
dit ei Pater ipse de mundo. *Tom. 9. super Ioan. Tract.*

*Deus crea-
tura ratione
vtenti plane
ignotus esse
non potest.*

*Existencia
Dei orbis no-
ta*

*Deus singu-
lariter notus
in Iudæa.
* Psal. 75.
* Ioan. 1.
* Ioan. 17.*

Dixit imprudens in corde suo, non est Deus. *) Nec *
ipsi enim sacrilegi & detestandi quidam Philosophi,

VINCENTIVS LIRI-

NENSIS IN AVREO

illo suo, aduersus prophanas
omnium hæreseon no-
uationes, libello.

Hic est verus & germanus Catholicus,
qui veritatem Dei, qui Ecclesiam, qui
Christi corpus diligit, qui diuinæ reli-
gioni, qui Catholicæ fidei nihil præponit, non
hominis cuiuspiam auctoritatem, nõ amorem,
non ingenium, non eloquentiam, non Philo-
sophiam: sed hæc cuncta despiciens, & infide-
fixus, & stabilis permanens, quicquid vniuer-
saliter antiquitus Ecclesiam Catholicam te-
nuisse cognouerit, id solùm sibi tenendum cre-
dendúmque decernit: quicquid verò ab ali-
quo deinceps vno (veluti Lutero vel Caluino) præ-
ter omnes vel contra omnes sanctos nouum
& inauditum subinduci senserit, id non ad re-
ligionem, sed ad tentationem potius intelligat
pertinere, B. Apostoli Pauli eruditus eloquiis,
Oportet, inquit, hæreses esse, vt qui probati
sunt, manifesti fiant in vobis.

Hic fortasse aliquis interroget, an & hæreti-
ci diuinæ scripturæ testimoniis vtantur? Vtun-
tur planè, & vehementer quidem: nam videas
eos volare per singula quæque sanctæ legis vo-

*Vixit circa
tempora D.
Augustini,
sub Theodo-
sio & Valé-
ntiano.*

*Quis verus
& germanus
Catholicus.*

1. Cor. II.

*Hæretici di-
uina scriptu-
ra testimo-
niis vehemè-
ter vti solent.*